

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

12. De tempore introducendæ & prosequendæ appellationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

justa causa, puniatur de jure civili poena 30. librarum auri, si causa sit civilis, si criminalis, arbitraria, l. Quoniam iudices 21. C. h. t. Maranta 6. p. 2. n. 210. Jure vero Canonico, si Iudex non deferat appellationi, ad summum Pontificem interposita, ad ipsum Pontificem puniendus mitri debeat De priore 31. h. t. Sicut ad Imperatorem pro merito puniendus mitritur, qui appellationem ad eum interpositam in causa cum civili tum criminali non receperit, l. A Proconsulibus 6. in fine Cod. h. t.

2. Quod si appellatum fuerit ad inferiorem Papam, plerique existimant poenam non deferentis appellationi in causa civili esse arbitriam, & sic in usu magis pecuniariam, Franc. in d. e. De priore; in criminali vero causa poenam depositionis, can. Decret. 2. q. 6.

3. Expectandus tamen hac in re est finis appellationis, ut non puniatur Iudex, qui rejecit appellationem, si iudicatum fuerit male appellatum fuisse, ut qui in exitu deprehendatur justè non deralisse.

4. Sed an Iudex à quo teneatur perinde deferre appellationi ab interlocutoria, atque à definitiva quaeritur: nam Imp. in d. l. Quoniam iudices, agere de sententia definitiva, manifeste patet ex eo, quòd loquantur de sententia terminante intentionem jurantium, quòd sola praestat definitiva, l. Praes Cod. de sent. & interloc. om. iud. Sed dicendum id, quòd hac in re statuit lex civilis de definitiva, producendum esse ad interlocutoriam, vim definitivae habentem, à qua perinde atque à definitiva permittitur jure civili appellatio.

5. At verò jure Canonico, licet permittatur appellatio ab omni interlocutoria, gravamen aliquod inferente, e. Super eo 12. h. t. tamen Iudex à quo non tenetur ei semper deferre, verum licet ei, non obstante appellatione ab interlocutoria, in causa progredi, quamdiu per Iudicem provocatum non fuerit legitime facta inhibitio, id est cum causa cognitione, ut sciat, an justè appellatum sit, e. Cum appellationibus, c. Non solum eod. in 6. Maranta d. l. n. 207. potestque de apostolis referentibus respondere, si hoc ei à quibus visum fuerit.

6. Si tamen appelleretur ab interlocutoria ex justa causa, tunc tenetur deferre appellationi, & si non derulerit, perinde puniri poterit, ac

si appellationi à definitiva non detulisset, Maranta d. loco. Ideoque jura volunt exprimi causam gravaminis in appellatione ab interlocutoria, ut si ea justa sit, appellationi deferatur.

7. In dubio quoque satis est, ut ei deferatur Iudex, quia licet sententia, quae in rem transivit iudicatam, habeat praesumptionem justitiae, et Bona 23 §. perro sup. De elect. imò pro veritate habeatur, l. Res iudicata D. De reg. iur. : tanquam ea, quae nondum transivit in rem iudicatam, non magis justitiae quam injustitiae praesumptionem habet, sed ad utramque partem ita se habet, ut vel justa vel injusta pronuntietur, l. Chirographis 57 §. ult. D. De administrat. tutorum l. Herennius 63 §. 1. D. De evictionibus.

8. Dixi ante regulariter omni appellationi esse deferendum; quia Iudex ei deferre non tenetur in casibus, quibus de jure prohibita est appellatio, de quibus antea egimus.

9. Ceterum Conc. Trid. Sess. 22 cap. 4. De reformat. ordinavit, ut ab omnibus Legatis, Nuntiis Apostolicis, Metropolitanis, aliisque superioribus Iudicibus, in admittendis appellationibus & concedendis inhibitionibus servetur Constitutio Innocentii IV. relata in c. Romana eod. in 6. eleganti Analyti enucleata à C. L. V. Stephano Weymlio.

10. Servat quoque stylus Curiae Romanae usitatus, ut non deferatur appellationibus in rebus parvi momenti, v. g. in summa non excedente decem ducat uti ex Veltro restatur Piafec. in Praxi Episc. p. 2. c. 4. art. 15. n. 8. Quod & statuta curiae Metropolitanae Mechliniensis habent, ad taxam scilicet quinquaginta florenorum, teste, Zypæo h. t. n. 8.

11. Denique provocaciones à summo pontifice ad futurum Concilium tamquam erroneae & schismaticae damnatae sunt à Pio II. & Julio II. eodem Zypæo teste d. loco n. 16. Ubi etiam tradit, Reges reum laesae Majestatis habere eum, qui ab eorum sententiis ad Papam appellat & proferat exempla illorum, qui ad tribunal Dei provocarunt.

§ XII.

De tempore introducendae & prosequendae appellationis.

1. Tempus est vel annus vel biennium.
2. Quod non currit de momento ad momentum.
3. Licet iudicis brevis tempus praescribere.

Et h

A. Disque

4. Atque etiam ipsi appellanti, non appellato.
5. Ad finiendam appellationem iudex à quo terminum præscribere nequit.
6. Terminus brevior quo tempore præscribi possit.
7. Iudex ad quem appellanti præscribere terminum non potest.
8. Et deserta appellatio per lapsum terminum.

1. **T**empus introducendæ ac præsequendæ appellationis hodie de jure communi vel annus est, vel ex causa biennium, à die interpositæ appellationis, quando in iudicio appellatur, *e. Cum sit Romana 5. c. Ex ratione 8. h. tit. Clement. Sicus & ibi Glos. eod. Auth. Et qui appellas. Cod. de temporib. appellat.* aut ubi extra judicialiter appellatur, vel ubi sententia nulla est lata, à die illati gravaminis: quandoquidem talis appellatio sit veluti conditionalis, si gravamen inferatur.

2. Cæterū hoc tempus non currit de momento ad momentum, sicut currit decedium ad appellandum, quia dies appellationis non consideratur, *Glos. Clement. Sicus h. t. nec durate compromisso cursum habet, Clement. Quamdiu eod. t. Auth. Si tamen Cod. De temporib. appellat.*

3. Permittitur autem iudici, ut brevius tempus ad introducendam & præsequendam appellationem præscribat, si velit *d. c. Cum sit Romana*, ita ut appellatio, si appellans intra tempus illud non introduxerit & præsecutus fuerit eandem aliquo & qualicumque modo, efficiatur deserta, & sententiæ ac iudicii iudicis à quo stare compellatur, *e. Personas 4. h. t.* perinde atque per lapsum termini jure definiti, in cuius locum succedit terminus à iudice præscriptus, *Glos. in d. Clement. Sicus, Innoc. in c. Ex ratione 8. & in d. c. Personas n. 3. & 4. Panor. in d. c. Cum sit Romana. 4. Gaill. 1. Obs. 104. n. 2.* Potestque iudex, lapso termino à se præscripto, sententiam suam mandare executioni, etiam non expectato lapsu termini juris, *d. c. Personas ibi: ex tunc iudicio tuo stare compellat*; item, *ex tunc sententia tua parere constrigas*: nam dictio *ex tunc* extremum temporis momenti significat, *l. 4. §. ult. D. De condit. & demonstrat. l. in substitutione D. De vulgari & pupil. substit.*

4. Idem obtinet, si ipse semet appellans sibi breviorum terminum præscripserit, prout præscribere potest, *e. Sap. 44. s. Oblata 57. c. Nicolao 64.*

h. t. modo tamen is sit congruus & conveniens, e. Conseruit. 14. h. t. Ut verò appellatus appellanti talem terminum præfigat, non permittitur, ne in illius sit potestate, nimium coarctare appellantem, & adversario suo legem ponere, Joan. Andri. & Panormit. *in d. c. Personas*; sicut nec accelerando nimis permittitur terminum aut appellantem prævenire, *e. Sap. 44. in fine h. t.*

5. Ad finiendam tamen appellationem iudex à quo terminum breviorum præscribere non potest, sed tantum, ad introducendam & præsequendam: quia iudici ad quem ut superiori nequit præscribere legem, ut scilicet intra hunc vel illum terminum causam appellationis expediat *e. Ex insinuatione 50. h. t.* Et in hoc differt terminus ab homine seu iudice præscriptus à termino iuris, quod terminus iuris sit etiam ad definiendam appellationem, terminus autem hominis ad inchoandam prosecutionem, *Wamel. in d. c. Personas n. 5.*

6. Verius autem est iudicem à quo posse hunc terminum breviorum præscribere iudici ad quem, intra quem præsequatur appellationem, non solum, quando admittit appellationem, verum etiam quando eandem rejicit: quia id facit ad celeriore causæ expeditionem, ne sententia à se lata maneat diutius in suspensio, & ut occurratur malitiæ appellantis, ad executionem sententiæ differendam, ac tanto citius per superiorem cognoscatur, rectè ne appellationem admiserit vel rejecerit. Quin etiam verius est, iudicem à quo, postquam derulit appellationi, posse hujusmodi terminum præscribere ex intervallo, *e. 1. vers. post loco eod. in 6.*

Facilius vero eidem permittitur, postquam talem breviorum terminum præscripserit, eundem priusquam lapsus sit, prorogare, *l. Sed si 5. D. De precario*, quasi, quamdiu decurrit, is in ejus sit potestate, & ad illum perduret iurisdictio, *Rota Decis 35. alias 384. in antiquis. Decius in d. c. Personas, Dixi*, priusquam lapsus sit; quia cum sit peremptorius, *d. c. Sap. 44. h. t.* lapsus ejus facit, ut sententia immo utabiliter transeat in rem iudicatam, *d. c. Personas hoc tit. l. ult. §. illud Cod. De temporib. appellat.* nullaque admittatur moræ purgatio, quia mora contracta statim subintrat legis dispositio, hoc est deserta appellatio effectus.

7. At verò iudex ad quem præfigere appel-

lanti terminum hujusmodi ad prosequendam appellationem acquirit: quia habet terminum à jure statutum: nisi ubi periculum ex nimia dilatione immineret, uti in causis spiritualibus electionum postulationum, & aliis beneficialibus: que cum causam aliquo modo publicam continent, accelerari debent: sicut & causa matrimonialis, ob periculum incœstus, vel adulterii, *l. Quoniam frequenter §. 1. sup. de lite non testata*: item causa alimētorum, ob periculum vitæ, *l. Necare D. De agnoscendis liberis*.

8. Cæterum ut per lapsum termini, tam à jure quam ab homine definiti, deferta fiat appellatio consummatum tempus utriusque termini, seu ultimus dies, ejusque lapsus expectandus est, quamvis jam ante constet appellationis prosecutionem fieri non posse, *Wamef. in d. c. Personas hoc s. Et si iudex à quo simpliciter, prout fieri sæpè solet, præscripserit terminum ad appellationem prosequendam, sufficit qualitercumque prosequi, etiam per solam itineris arreptionem, vel per solum impetrationis scriptum actum, ut in c. Ex parte hoc iis. §. Dilatus sup. De rescriptis*, licet non doceatur de litens impetratis; nisi consuetudine vel statuto aliud obtineat.

§. XIII.

De causis biennij ad introducendam prosequendam & finendam appellationem

1. Causa concedendi biennij ad introducendam & appellacionem varia.
2. Ex parte appellantis infirmitas & paupertas
3. Qua etiam excusat à cursu fatalium.
4. Ex parte appellati, si is prosecutionem impedit.
5. Ex parte utriusque, si partes suspendant aut prorogent tempus.
6. 7. Removentur objectiones.
9. Ex parte iudicis, si per eum fiat, quo minus appellatio finiatur.
10. Ex parte tertii impediantis, vel ex negligentia procuratoris.
11. Ex casu & fortuna.
12. Solum quandoque ex causa etiam tertius impeditur.

1. Ad introducendam, prosequendam, & finendam appellationem diximus dari de jure tam civili quam Canonico annum, & ex causa biennium, ita tamen, ut iudex à quo brevius tempus præscribere queat. Dispicendum nunc est de temporis hujusmodi causis, & variæ esse & concurrere possunt, vel ex parte appellantis, vel ex parte appellati, vel utriusque, vel iudicis, vel alicuius tertii, vel denique ex casu & fortuna.

2. Ex parte appellantis: ut si infirmitate ita detentus fuerit, vel paupertate aut inopia ita laboraverit, quod appellationem interpositam prosequi & finire non poterit. *c. Ex ratione 8. ibi, per impotentiã hoc iis. c. penult. inf. de solutionib. Scaccia q. 15. art. 3.* Nam si difficultas excuset à mora *Gloss. in l. Quod D. Si certum petatur Jason, ibi, & communiter DD.* multo magis paupertas & inopia à defertione appellationis, cum impossibilitatem nulla sit obligatio, *l. impossibilitatem D. De reg. juris*, & est communis teste *Gail. Observ. 142.*

3. Sed dubitatur, an etiam paupertas & inopia excuset à cursu fatalium interponendæ appellationis? Et verius est, excusare, quando ad appellandum opus est sumptu aliquo, uti quando ex intervallo in scriptis appellandum est. Secus, quando nullo sumptu est opus, ut quando incontinenti viva voce appellari potest. Nec videtur opus protestatione pauperis, ut tenet *Bald. in c. 3. n. 2. sup. De rescriptis*: maxime si sit nota iudici: alioqui si ignota sit, eum in facto consistat: allegari & probari debet, *per l. In bello §. facta D. de captivis & postlim. revers.* tamquam fundamentum intentionis pauperis si utiq; miserabili paupertatis privilegio uti velit, *Gail. d. Observ. 142. n. 3. ubi plenus videt.*

4. Ex parte appellati: ut si is de facto, vel per se vel per alium, extra iudicium appellatorem impediatur, quod minus prosequi appellationem possit; vel in iudicio frustratorijis dilationibus efficiatur, ne appellatio debito tempore finiatur: nam & hoc casu appellanti conceditur ipso jure secundus annus, vel saltem servatur appellans illatusus, ut tempora prosequendi appellationem ei non currant, *Rota Decis 102. incip. Fatalia, in novis, Scaccia d. loc. n. 61.* quia tempus fatalium hoc casu labitur culpa & facto adversarii & defertio fieri debet contra culpabilem & negligentem, non contra impeditum, *Scaccia, d. loc.*

H b 2

E x